

Dnr S2024/0189
Socialdepartementet

14 februari, 2025

Remissyttrande ”Tiotandvård - ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård”. SOU 2024:70.

Riksförbundet Pensionärs gemenskap (RPG) är en rikstäckande pensionärsorganisation med en kristen värdegrund, öppen för alla. Vi värnar människors lika värde och utifrån den grunden vill vi arbeta för en human och rättvis äldrepolitik. Förbundet har tagit del av den aktuella utredningen och önskar lämna följande synpunkter:

Vi ställer oss bakom utredningens förslag om tiotandvård som innebär att patienter endast betalar 10 procent av referenspriset för vissa tandvårdsåtgärder, ett förstärkt högkostnadsskydd för tandvård.

Att successivt minska kostnaderna för personer med en början från 67 år är ett steg i rätt riktning. Tänderna är en del av kroppen och bör som övrig vård omfattas av ett högkostnadsskydd. Många äldre har inte råd att betala för den tandvård de behöver. Dessutom visar forskning att obehandlade skador i munhålan kan ge upphov till undernäring och sjukdomstillstånd som exempelvis hjärt- och kärlsjukdomar. Genom att fler får ekonomisk möjlighet att ta hand om sina tänder, ökar möjligheten till ett friskare liv och minskade vårdkostnader.

Vi anser dock att det finns delar av förslaget som behöver utvecklas ytterligare för att säkerställa tydlighet och ett effektivt införande av reformen.

- **Definitionen av ”successivt minska kostnaderna”.**
I inledningen anges att syftet är att successivt minska tandvårdskostnaderna för patienter med ett konstaterat tandvårdsbehov. Det behöver klargöras vad detta innebär i praktiken, vilken tidshorisont som avses, samt genomförandet och finansieringen.
- **Innehållet i tiotandvården.**
Innehållet i tiotandvård behöver beskrivas så det framgår vilka behandlingar som ingår. Förslaget anger att tiotandvård ska omfatta behandling av sjukdom och smärta, reparativ vård samt rehabiliterande och habiliterande vård. Vidare nämns att tiotandvård kommer att ha vissa begränsningar, men dessa specificeras inte tydligt. Förslaget kan därmed bli rättsosäkert och ge upphov till fri tolkning. Ett tydliggörande skulle underlätta både för patienter och vårdgivare.

- **Kapacitetsfrågan och praktisk implementering**
Reformen föreslås genomföras stegvis utifrån tandvårdens kapacitet. Brist på tandläkare, tandhygienister och kliniker är dock en realitet i flera regioner. Reformen behöver säkerställas så att patienter över 67 år kan erbjudas tandvård med en rimlig väntetid i hela Sverige.
- **Ny fast tand- och implantatstödd protetik**
Att denna typ av vård undantas från tiotandvården kan innebära betydande kostnader för den enskilde. Att kunna tugga sin mat är avgörande för att förebygga undernäring och främja livsglädje. Ett ekonomiskt stöd bör övervägas för de patienter som har särskilt stora behov.
- **Tidplan och stegvis införande**
Det anges att reformen ska införas stegvis och att första steget ska träda i kraft 1 juli 2026. Det saknas en konkret plan för när den fullständiga reformen kan förväntas vara genomförd. En tydlig tidplan bör presenteras.
- **Ökad administration och Försäkringskassans roll**
Försäkringskassan föreslås utreda möjligheten att informera patienter om efterhandskontroller och återkrav. Detta kan öka administrationen och kostnaderna, vilket kräver en analys för effektiv resursanvändning.

Sammanfattning

Vi ser mycket positivt på initiativet att förbättra skyddet mot höga tandvårdskostnader och främja bättre munhälsa i utredningen om tiotandvård. Samtidigt anser vi att vissa delar av förslaget behöver förtydligas och utvecklas vidare. Vi rekommenderar särskilt att:

- Klargöra vad som menas med att "successivt minska kostnaderna".
- Tydligt definiera vilka behandlingar som ingår, men även vad som inte ingår i tiotandvården.
- Analysera kapacitetsfrågan och säkerställa att vården kan levereras till alla som behöver den i hela Sverige.
- Överväga ekonomiskt stöd för ny fast tand- och implantatstödd protetik.
- Presentera en tydligare tidplan för hela reformens genomförande.
- Analysera de administrativa konsekvenserna hos Försäkringskassan av ökad kontroll och information till patienter.

Vi ställer oss positiva till reformen om tiotandvård, men det krävs vidare arbete för att skapa ett tydligt och rättssäkert system för både patienter och tandvårdens aktörer.

Ann-Christin Lindbom

Ann-Christin Lindbom
förbundsordförande RPG